

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Aylin NAZLIAKA
Ankara Milletvekili

Sağlıklı içme ve kullanma suyu temini yerel yönetimlerin öncelikli ve temel görevleri arasındadır. Başkent Ankara yeterli temiz ve kullanılabilir su rezervlerine sahip iken ve musluklardan akan suyu içilebilir durumdayken, yetersiz ve yanlış yatırımlar nedeniyle sağlıklı içme ve kullanma suyu sorunu yaşayan bir kent haline getirilmiştir

Ankara'da özellikle yaz aylarında su sıkıntısı yaşanmaktadır. Su rezervlerinde azalma olduğu dönemlerde Kızılırmak'tan Ankara'ya su verilmektedir. 2008 yılından beri aralıklarla devam eden bu uygulama 2014 yılında da sürdürülmüştür. Bize ulaşan bilgilere göre; Ankara'nın içmesuyu ihtiyacını karşılamak amacıyla patmak üzere Ağustos ayından beri Kesikköprü Barajından İvedik Arıtma Tesisine Kızılırmak Nehri ham suyu verilmeye başlanmıştır. Kızılırmak suyu zaman zaman yüzde 38'lere varan oranda mevcut içmesuyu kaynakları ile harmanlanarak Ankara'ya verilmektedir. Uzun süre bu durum Ankaralıların bilgisinden saklanmıştır. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından önce Haziran 2014'ten itibaren Ankara'ya Kızılırmak suyu verildiği itiraf edilmiş, bu tarih daha sonra Nisan 2014'te çekilmiştir. Bu bilginin kamuoyundan saklanmasına gerek duyulması dahi başlı başına Kızılırmak suyunun taşıdığı riskin bir itirafıdır.

DSİ tarafından 2005'te yayımlanan "Hirfanlı ve Kesikköprü Baraj Gölleri ve Havzalarında Kirlilik Araştırması" raporu; sonuçları; içinde barındırdığı ağır metaller, sülfat, mikrobiyolojik unsurlar, dönem dönem bazı alglerin yoğunluğu nedeniyle Kesikköprü Barajı sularının içmesuyu olarak kullanılamayacağını göstermektedir. Söz konusu raporda "Ankara için içme ve kullanma suyu planlamalarında bu durumlar göz önüne alınarak varsa Kızılırmak dışındaki seçeneklerin tekrar değerlendirilmesinin yararlı olacağı sonucuna varılmıştır" denilmiştir. Bu açık belirlemeye rağmen, 2008 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi (ASKİ Genel Müdürlüğü) tarafından Kızılırmak'tan Ankara'ya içme suyu projesi inşaatı tamamlanarak hizmete alınmıştır.

Her ne kadar Kesikköprü-Ankara iletim hatlarının kapasitesi yılda 500 milyon metreküp olsa ve yetkililer tarafından Ankara'nın içme_suyu probleminin 2050'li yıllara kadar sağlıklı ve güvenilir çözüme kavuşturulduğu iddia edilse de, ASKİ mecburen eşzamanlı olarak Gerede Sistemi'nin yapımı için de girişimde bulunmuştur. Daha sonra, söz konusu Gerede Sisteminin inşaatı nedeni tam olarak açıklanmadan DSİ Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Gerede Sistemi, Ankara İçmesuyu Master Planı'nda (1969) öngörüldüğü gibi zamanında bitirilip işletmeye alınamadığından, kurak geçen 2014 yılı yaz aylarında yeniden Kızılırmak hamsuyu Ankara'nın içmesuyu şebekesine enjekte edilmeye

55687

başlanılmıştır. Bu olumsuz durumun bir an önce devreden çıkarılması ancak Gerede Sistemi'nin hizmete alınmasıyla mümkündür.

Temiz, yeterli ve ucuz suya ulaşabilmenin temel bir insan hakkı olduğu, devletlerin ve hükümetlerin bu hakkın yerine getirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu bağlamda;

1- Ankara'nın su ihtiyacının çözülmesi için 1990'lardan bu yana DSI tarafından Gerede Sistemi üzerinde çalışılmıştır. Proje ilgili kurumlardan uygun görüş almış, ödeme süresi ve faiz koşulları için uygun Japon kredisi sağlanmış, buna rağmen projeden vazgeçilmiştir. İlerleyen yıllarda Kızılırmak suyunun yarattığı sorunlar da göz önüne bulundurularak Gerede sistemine yeniden dönülmüştür. Yeni projede, bir önceki projede 9 kilometre olan tünel alternatifinin 31 kilometreye çıkartıldığı iddia edilmektedir. Bu iddia doğru mudur? Tünel uzunluğunun yaklaşık 3.5 kat artırılmasının gerekçesi ve projeye getireceği ek maliyet nedir?

2- Halen inşaatı devam eden bu sistemin planlama ve proje aşamalarında;
- gerekli zemin etütleri,
- sismik araştırmalar,
- tünel güzergâhındaki yeraltı suyu durumu,
- tünel kazısı sırasında geçilecek katmanların özellikleri,
İle ilgili bilimsel araştırmalar yapılmış mıdır? Bu çalışmalar resmi raporlara bağlanmış mıdır? Rapor tarihleri nedir?

3- Gerede Sistemi 4734 Sayılı Yasa kapsamında 10 Aralık 2010 tarihinde ve yaklaşık 230 Milyon TL bedelle ihale edilmiştir. Şartnamede Gerede Sistemi'nin iş bitim tarihi 31 Aralık 2014 olarak bağitlanmıştır. Yaklaşık iki ay sonra inşaatın bitirilip, kabul işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir. Bu işlemler tamamlanıp, sistem ihale şartnamesinde belirtilen tarihte hizmete girebilecek midir? Sistem 2015 yılının Ocak ayında hizmete girerek Ankara'ya yılda 226 Milyon metreküp su iletebilecek midir? Yoksa Ankaralıları Kızılırmak suyu verilmeye devam mı edilecektir?

4- Gerede Sistemi için ayrılan 2014 yılı ödeneği ne kadardır? Ne kadar kullanılmıştır? Bu miktar Gerede Sisteminin tamamlanması için yeterli olacak mıdır? Olmayacaksa bitirilmesi için daha ne kadar kaynak gerekmektedir?

5- Halen devam eden tünel açma faaliyetlerinde öngörülmeyen teknik sorunlarla karşılaşmış mıdır? Bunlar nelerdir? Bu sorunlar ne kadar ek maliyete yol açmıştır?

6- Projenin Ekim 2014 itibariyle gerçekleşme oranı nedir? Bunun için ne kadar kaynak harcanmıştır?

7- Ek ödenek ihtiyacı var mıdır? Var ise ne kadardır?

8- İşletmeye alma çalışmaları sırasında öngörülmeyen ve sistemi çalışamaz duruma getirebilecek sorunlar oluşur ve meydana gelir ise, bir "B" planı hazırlıkları var mıdır? Nedir?

9- Beklenen (keşif artışı, ek ödenek) ve beklenmeyen (teknik) sorunlar gündeme geldiği takdirde, en iyimser tahminle Ankara ne zamana kadar Kızılırmak ham suyunu paçallanarak / harmanlanarak da olsa tüketmeye mahkûm olacaktır?